

Bodor Károly emlékezete

Hetvenöt esztendővel ez előtt, 1905-ben született Bodor Károly, helyi munkásmozgalomtörténetünk jelentős alakja. A dorozsmai tanúk gyermeke volt, apja szegény napszámos, akinek 1914-ben behívták katonának, s még ugyanez esztendőben eltűnt a világháború halál-
forogatában. Őt apró gyermek maradt utána kenyérkereső nélkül. Árvaság, nélkülözés, nyomor, a téglaverés és kubikolás kemény munkájával eltöltött ifjú évek, a kiáltó szociális igazságtalanságok tudatának harcos érelődése szükségképpen vezették el a keserves élettapasztalatókat gyűjtő fiatallembert egy emberibb és boldogabb jövőért küzdő munkásmozgalom aktív közösségébe.

Mezőgazdasági munkásként kapcsolódott be a mozgáslomba, ahol „indulásképpen” 1925-től 1938-ig a Földmunkások Országos Szövetsége kiskundorozsmai tagszervezetében tevékenykedett. Ott találjuk azután a helyi műkedvelő csoport alapítóját, lelkes mozgatói között is. A dorozsmai munkáskultúregylet, mint oly sok más helyen, alkalmas kereteket biztosított a politikizálásra, a baloldali ellenzék tömörítésére, s olyan műsoros estek szervezésére, amelyeken a látszólag semleges, politikamentes, vagy nem aktuálpolitikai színvételű program elrejtette a hatóságok elől a szocialista rendezők igazi szándékait: az ellenzékiség tüzését, az ellenzékiség tüzését, a demokratikus-szocialista gondolatok, eszmék propagálását. A hatóság persze így is, ahol és amikor lehetett, akadályokat gördített a munkások, szegényparaszatok kulturális tevékenységének kibontakozása elé. Így például az 1932. március 15-re tervezett irodalmi emléktünetpályát a következő indoklással tiltotta be Dorozsma főszolgabírója. „A műsor tárgyát képező költemények összeválogatása oly tendenciát mutat, hogy az alkalmas az egyes társadalmi rétegek közötti ellentétek kiélezésére...”

1926. március 8-án, Kiskundorozsma főszolgabírája járásban folyó szociáldemokrata szervezkedés tényét kényszerült körvonalazni a

főispánhoz írott jelentésében, hangoztatván, „hogy ezeknek (értsd: a szervezkedőknek) nem politika kell, hanem kenyér. Lehetséges, hogy omrok tele van, majd politikázni is fognak...” Az egyre rosszabbodó gazdasági viszonyok közepette nem volt lehetséges a dolgozók életszínvonalának emelése, így a gazdasági világválság kezdetének évében, 1929-ben a falusi pártszervezetek közül a legelső sorában megalakult a Szociáldemokrata Párt mindenkor harcos irányvonalat követő kiskundorozsmai pártszerve is. Titkára Bodor Károly lett. A Szociáldemokrata Párt országos vezetése kezdetben ösztönözte a falusi pártmunka fellendítését, azonban nem volt képes hosszabb távon ellátni a fokozódó hatósági önkénynek, terrornak, és rövidesen magukra hagyta az egyébként sikeresen működő közéleti szocialista szervezeteket, lemondva az itt végezhető politikai agitációról, miközben átengedte a terepet a kormánypárti, majd később egyes helyeken a kifejezetten szélsőjobboldali politikai tömörüléseknek. E folyamat tükrében értékelhető igazán az a tény, hogy Csongrád megyében hamarosan a kiskundorozsmai maradt az egyetlen, igaz, a Földmunkások Országos Szövetségének helyi csoportjára támaszkodó, de 20-80 fős taglétszámmal továbbra is folyamatosan működő pártszervezet.

Bodor Károly ez időben már a mozgalmi munka minden területén otthonos biztonsággal végezte feladatait. 1938-ban egyik kezdeményezője és alapítója az ugyancsak baloldali irányvonalat követő MEMOSZ (Magyarországi Építőmunkások Országos Szövetsége) kiskundorozsmai szervének, 1940-től 1945-ig pedig a szakszervezeti csoport elnöki megbízatásának tett elemet.

A felszabadulás életútjának új, eseményekben gazdag, tevékeny szakaszát nyitotta meg. Miközben még a főváros és a Dunántúl népe a nyilas rémuralom kényszerű tragédiáját élte át, a szovjet csapatok ellenőrizte Kelet — magyarországi te-

rületeken, ide tartozott Kiskundorozsma is, már új élet léktetett. A demokratikus újjáépítés első lépéseként 1944. október 25-én a közszolgálati szakszervezetek bontott az MKP (Magyar Kommunista Párt) helyi csoportja. A pártszervezet titkárává Bodor Károlyt választották, aki rövidesen bekapcsolódott az Ideiglenes Nemzetgyűlés munkálataiba is. 1948-tól járási párttitkárként tevékenykedett, majd becsülettel állt helyt 1956. nehéz napjaiban. Választott igazgató, a megyei pártbizottság tagja, revíziós bizottsági elnök volt az ellenforradalmat követő időszakban. Megalakulása első napjaitól folyamatosan tagja a munkásörsgének. E fegyveres szolgálatnak csak halála vetett véget. Valamennyi tisztségében feladatait a mozgalmi munka megkövetelte alaposan, megbízható lelkiismeretességgel látta el. A nyugdíjba vonulást nem jelentett távollmaradást a közéleti feladatokról, hisz a Szeged járási Pártbizottság fegyelmi bizottsága elnökeként továbbra is dolgozott.

Az 1968-ban elhunyt Bodor Károly akkor már több mint négy évtizedes áldozatos munkáját szocialista államunk életében méltán kiérdemelt, magas kitüntésekkel ismerte el. Tulajdonosa volt a Munka Érdemrend arany fokozatának, továbbá a Szocialista Hazáért Érdeméremnek.

Születésének 75. évfordulóján kegyelettel emlékezünk Bodor Károly elvtársra, akinek állhatatos, harcos, az egyénre szabott általános emberi nehézségeken végül is mindig felülkerekedő életútja előtt tisztelgünk.

KÖVÉR LAJOS

Öntöző-csatornák — műszáלבól

A Volgai Hidrotechnikai és Meliorációs Kutató Intézet munkatársai műszáלבól készítették csatornákat. Ezek segítségével kívánják megoldani az asztraháni homokos területek öntözését. A féléves csatorna egy 500 méteres, fatámasztóoszlopokkal ellátott műszáלבól-tömlő. Összeszereléséhez alig szükséges egy óra, és bármilyen esőztető berendezésre rá lehet csatlakoztatni. Szállítókapacitása eléri a másodpercenkénti 400 litert. Az asztraháni körzetben ilyen öntözőberendezéseket használnak a zöldség és a dinnye természetéhez a futóhomokos területeken, amelyeket eddig nem tudtak művelésbe venni.

Megér egy lyukas garast!

Ezt a látszatra ellentmondó címet adta a Füles 1981-es Évkönyve nagy pályázatának. Joggal írjuk, hogy látszatra ellentmondó a cím, mert amíg a közmondásos lyukas garas semmit sem ér, addig a pályázat első díja lyukas garas ugyan, de aranyból készült — egy Mátyás király korabeli garas motívumainak mintájára — az Állami Pénzverőben, mindössze egyetlen példányban, és értéke jóval meghaladja a tízezer forintot.

Az évkönyv tartalma igen gazdag, és kielégíti a legkülönbözőbb érdeklődésű olvasók igényét is. A Füles első sorban rejtvénylap, így első keresszótárával is több keresztrejtvényt vonultat fel.

Érdekes cikk számol be a naptár történetéről, a naptárész távidjárás-jóslatot ad. A jövő év Bartók Béla születésének 100. évfordulója,

s így az erről szóló írás nem is hiányozhatott volna az évkönyvből. Érdekes adatok sorát közli a Hétköznapi lexikon.

Egy játékos tesztből ki-ki megtudhatja, hogy szeretik-e a munkatársai, és megismerkedhetünk a pénzverés történetével egy másik fejezetből. A három Latabár című cikk egy neves színművész történetével ismerkedhet meg, s valóban érdekes Karinyth Frigyes „Megfejtés a jövő számban” című rejtvényes írása. Jellegzetes furdózesi szokásokat sorol fel egy újabb anyag, amely idegen országokba vezet el. A titkos övezet rejtélye a címe a 40 oldalas képregénynek. Gyermekek rejtvényrovata, Rodolfo bűvészkönyve egészíti ki a most megjelent Füles Évkönyvet, amely mindezek felül egy régi, szép kártyajátékra, tarokkozni is megtanítja olvasóit.

A továbbdolgozók pótszabadságáról

Múlt év június 25-én töltötte be a 60. életévét T. I. szegedi olvasónk. Nyugdíjazását még nem kérte, jelenleg is teljes munkaidőben dolgozik. Ismerőseitől úgy hallotta, hogy az, aki az öregségi nyugdíjkorhatár betöltése után is tovább dolgozik és nyugdíjban nem részesül, jogosult még külön pótszabadságra a rendes szabadságon felül. Kérdezi: mit mond erről a jogszabály?

A 48/1979. (XII. 1.) MT. számú rendelet 50. paragrafus (3.) bekezdése is átvette a 49/1977. (XII. 21.) MT.

számú rendelet szövegét, mely szerint: „Annak a dolgozónak, aki öregségi nyugdíjra jogosultságának megszerzése után — nyugdíj megállapítása nélkül — teljes munkaidőben tovább dolgozik, az első naptári évben három, a másodikban hat, a harmadikban kilenc, a negyedikben és minden további naptári évben tizenkét munkanap pótszabadság jár.” E rendelkezés értelmezésében merültek fel kérdések tekintetben, hogy a pótszabadságra jogosító évként naptári évet, vagy nyugdíjjogosultság megszerzésének időpontjától számított évet kell alapul venni.

A rendelet egységes értelmezése érdekében a Legfelsőbb Bíróság Munkaügyi Kollégiumának 108. számú állásfoglalása az irányadó. E szerint a pótszabadság mértékének megállapításánál a nyugdíjjogosultság megszerzése után, a nyugdíj megállapításának igénylése

nélkül, teljes munkaidővel munkaviszonyban töltött időt kell alapul venni. E szerint jár, és a foglalkozási évek számához igazodó mértékű pótszabadság megállapításánál a továbbfoglalkoztatás első, második stb. évein naptári éveket kell érteni. Ehhez képest a nyugdíjjogosultság megszerzésének — mint a továbbfoglalkoztatás első — naptári évében dolgozót a három munkanap pótszabadság, illetve ennek időarányos része illeti meg. Ugyanez jár továbbá akkor is, ha a dolgozó a munkát év közben hagyja abba, s nyugdíjba megy.

Olvasónk az elmúlt évben már jogosult volt pótszabadságra, mégpedig a három nap időarányos részére. Ez évben pedig — ha az évet végigdolgozza — hat munkanap pótszabadságra jogosult. E címen járó pótszabadság az évi rendes szabadságon felül jár, más pótszabadságokkal összeszámítani nem lehet.

Dr. V. M.

Közlemények

„Búcsút int az ősz a nyárnak...” magyarnóta-est a Postás Művelődési Házban október 22-én du. fél 6 és este 8 órakor. Solti Károly és Talabér Erzsébet közreműködésével. Jesyek a helyszínen már válthatók.

Nemzeti parkok az Egyesült Államokban címmel dr. Duda Ernő MTA tudományos főmunkatárs tart színes diafilmvetítéssel és zenével kísért előadást ma du. 6 órakor a Postás Művelődési Házban.

EXPORTCELRA fiókgalambot és nyulat

vásárolunk október 20-án, hétfőn 5-8 óráig Szegeden, a Marx téri Kék pavilonnál.
Szerződött: 44,- Ft/kg +2 Ft szerződött felár.
Szabad: 39,- Ft/kg
Fiókgalamb I. o. 105 Ft
Fiókgalamb II. o. 75 Ft

Kisállattenyésztő ÁFESZ
Hódmezővásárhely

Minden csütörtökön rendkívüli cipővásár

20%

árengedménnyel

Férfi- és női cipők
A GALA CIPŐBOLTBAN.

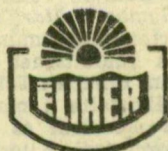
Gyermekcipők 23-40 méretig.
férfi- és női eszmiák
AZ OLCSONY CIPŐK BOLTJÁBAN.

Nyitvatartás mindkét boltban
9-20 óráig.

Gondoljon a télre, most vásároljon!

B. III. alma

engedményes áron

1 kg 4,50 Ft nagyobb árudáinkban.

Kiváló minőségű, jó tárolható burgonya, vöröshagyma és egyéb zöldség-gyümölcs áruk valamennyi élelmiszerboltunkban.

Szeged Tourist

IDEGENFORGALMI HIVATAL

Háromnapos bécsi
társasutazás

személygépkocsival,
félpánziós ellátással
1980. november 6-8.
1980. november 20-22.
1980. december 11-13.
Iránypár: 2600 forinttól,
2725 forintig + utlevél
+ költőpénz.

Szilveszter Tatán
december 31.-január 2-ig.

3 nap, autóbusszal.
Elhelyezés 2-3 ágyas
szállodai szobákban,
hangulatos szilveszteri
vacsora
Iránypár: 760,- Ft/fő.
Jelentkezés és részletes
felvilágosítás a Szeged
Tourist Idegenforgalmi
Hivatalnál.

A SZEVEDI PATYOLAT VÁLLALAT

értesíti Újszeged (Odessza városrész) kedves ügyfeleit, városrész lakóit, hogy az

Odessza városrész szolgáltatóházban üzemeltetett felvevő üzletünket

mosószalonná alakítottuk át

**Az átalakított szolgáltató-
létesítmény**

1980. október 20-án

kerül átadásra

Mosószalonunkban vállalunk:

- SZALONI PIPEREMOSÁST,
- HAGYOMÁNYOS MOSÁST,
- VEGETISZTÍTÁST,
- BÉRTÉXTELIA-KÖLCSÖNZÉST ÉS
- KISKÖZÜLETI MOSÁST.

**Várjuk kedves
megrendelőinket!**